

Методологія розрахунку РейдБарометр

РейдБарометр оцінки стану рейдерства в Україні складається з таких складових:

- оцінка динаміки випадків рейдерства в Україні (частка скасованих реєстраційних дій (РД) від загальної кількості вчинених РД);
- оцінка ефективності роботи державних органів у протидії рейдерству;
- сприйняття рейдерства суспільством – *RaidPerception* (опціонально).

Вплив даних чинників на стан реєстраційного рейдерства різновекторний. Наприклад, можлива ситуація, коли, незважаючи на позитивну тенденцію у роботі державних органів у протидії рейдерству (покращення загальної ситуації із рейдерством), відбуватиметься зростання рейдерських атак, зокрема, внаслідок посилення політичної та економічної нестабільності в країні (погіршення загальної ситуації із рейдерством). Крім цього, зміна суспільних настроїв також матиме вплив на індекс оцінки стану рейдерства в Україні – **РейдБарометр**: у разі їхнього покращенні індекс посилюватиметься, а в разі погіршення – послаблюватиметься.

РейдБарометр розраховуватиметься за такою формулою:

$$Raidbarom_t = (IRef_t - \left(1 - \frac{R_{t-1}}{R_t}\right) - (RP_t - 1)) * 10$$

Специфікація результату оцінки стану реєстраційного рейдерства в Україні:

«0-1» – «катастрофічна ситуація»;

«1,1-5» – «незадовільний стан»;

«5,1-8» – «середній стан, наявні проблеми»;

«понад 8,1» – «оптимальний стан, здорове бізнес-середовище».

РейдБарометр розраховується у річному вимірі (січень-грудень).

Застереження щодо строків розгляду заяв органами державної влади

Статистичні дані щодо діяльності судів, Колегії та поліції аналізуються у річному вимірі, що не повністю відповідає середньостатистичним строкам розгляду заяв державними органами. Так, розгляд скарги Колегією становить 6 місяців, тоді як розгляд позовної заяви судом та розслідування кримінального провадження – більше року.

У першу чергу, це зумовлено тим, що дані, які публікуються органами державної влади, є обмеженими. Крім цього, аналіз у річному вимірі є оптимальним способом визначення трендів як щодо кількості звернень щодо захисту прав, так і стосовно результатів розгляду заяв суб'єктів господарювання органами державної влади.

Компонент 1 «Частка скасованих РД від загальної кількості вчинених РД» розраховується за такою формулою:

$$R = \frac{(Cra_c + Cra_b) * 0,9}{RA}$$

Cra_c – кількість скасованих РД судами (canceled registration action by courts);

Cra_b – кількість скасованих РД Колегією при Міністерстві юстиції (canceled registration action by MJ Board);

RA – загальна кількість вчинених реєстраційних дій.

Загальна кількість скасованих РД коригується у бік зменшення на 10%, що відображає РД, скасовані з причин, не пов'язаних з рейдерством.

Компонент розраховується у річному вимірі (січень-грудень).

Зростання показника відобразатиме зростання кількості випадків рейдерства в Україні.

Компонент 2 «Ефективність роботи державних органів у протидії рейдерству» розраховується за такою формулою:

$$IRef = k_c \frac{S_c}{C_c - D_{1c} - D_{2c} - D_{3c} - D_{4c}} + k_b \frac{S_b}{C_b - D_b} + k_p \frac{S_p - E_p}{C_p - D_p}$$

Суди:

- C_c – кількість справ про оскарження реєстраційних дій, розглянутих судами;
- S_c – кількість справ із задоволенням позовних вимог (скасування реєстраційних дій);
- D_{1c} – кількість справ, де заяви залишені без руху/без розгляду/закрито провадження;
- D_{2c} – кількість справ, де заяви повернуті заявнику;
- D_{3c} – кількість ухвал про відмову у відкритті провадження;
- D_{4c} – кількість справ із відмовою у задоволенні позовних вимог;
- k_c – коригуючий ваговий коефіцієнт протидії рейдерству для судів.

Неефективність роботи судів відображають активні справи, у яких немає рішення по суті.

Колегія при Міністерстві юстиції:

- C_b – кількість скарг, отриманих Колегією при Міністерстві юстиції;
- S_b – кількість скарг, задоволених Колегією при Міністерстві юстиції;
- D_b – відмовлено по суті;
- k_b – коригуючий ваговий коефіцієнт протидії рейдерству для Колегії при Міністерстві юстиції;

Виокремлення скарг, у задоволенні яких Колегія при Міністерстві юстиції відмовила по суті дозволяє уникати дублювання кількості заяв із судовою системою, адже показник «відмовлено по суті» містить скарги, у задоволенні яких відмовлено з підстави наявності інформації про судове провадження у зв'язку із спором між тими ж сторонами, з того ж предмета і тієї ж підстави.

Неефективність роботи Колегії при Міністерстві юстиції відображають скарги, у задоволенні яких відмовлено з формальних підстав, а також отримані скарги, які не були розглянуті вчасно.

¹ Виокремлення скарг, у задоволенні яких Колегія при Міністерстві юстиції відмовила по суті дозволяє уникати дублювання кількості заяв із судовою системою, адже показник «відмовлено по суті» містить, зокрема, скарги, у задоволенні яких відмовлено з підстави наявності інформації про судове провадження у зв'язку із спором між тими ж сторонами, з того ж предмета і тієї ж підстави.

Під формальними підставами розуміємо причини, за яких Колегія при Міністерстві юстиції не допускала скарги до розгляду, наприклад: неналежне засвідчення копій документів, доданих до скарги; незазначення інформації про наявність/відсутність судового спору тощо.

Національна поліція:

C_p – кількість зареєстрованих кримінальних проваджень за «рейдерськими» статтями КК (police cases);

D_p – кількість проваджень, закритих на підставі відсутності події або складу правопорушення (кількість проваджень, закритих на підставі п.п. 1, 2, 4, 6,9-1, ч. 1, ст. 284 КПК України) (denied cases);

S_p – кількість кримінальних проваджень, направлених з обвинувальним актом до суду (police satisfied applications);

k_p – коригуючий ваговий коефіцієнт протидії рейдерству для поліції;

E_p – кількість виправдувальних вироків;

Неефективність роботи Національної поліції відображають активні кримінальні провадження, які не направлені до суду з обвинувальним актом.

Коригуючі коефіцієнти:

Для обрахунків використовується коригуючий ваговий коефіцієнт, що відображає значимість процедур. Обраховується на основі таких даних :

- 1) частка поданих заяв від загальної кількості;
- 2) середні строки розгляду заяви;
- 3) оцінка ефективності роботи органу професійною спільнотою.

Причому сума вагових коефіцієнтів дорівнює 1 (100%).

$$k_p + k_c + k_b = 1 (100\%)$$

Розрахунок вагового коефіцієнта проводиться за формулою:

$$k_n = \frac{C_n}{C} * 0,33 + t * 0,33 + Per * 0,34$$

C – загальна кількість заяв (за всіма напрямками);

C_n – кількість заяв за напрямом n;

t – середні строки розгляду заяви, «0» – найдовший період очікування розгляду скарги; «0,8» – найвище значення, що відображає найкоротші терміни опрацювання заяви, причому сума вагових коефіцієнтів дорівнює «1» (100%).

Час уніфікуємо для всіх процедур, адже важливо швидко отримати допомогу та результат. Якщо період очікування великий, тоді ваговий коефіцієнт для відповідного органу протидії рейдерству знижуватиметься.

Per – коефіцієнт сприйняття професійною спільнотою доступних механізмів захисту від рейдерства, що відображає результати експертної оцінки ефективності та незаангажованості роботи органів з протидії рейдерству для кожного елемента. Значення коефіцієнта коливаються від 0 до 1, де «0» – інструмент захисту від

рейдерства повністю скомпрометовано, механізм не користується довірою серед професійної спільноти; «1» – найвище значення механізму протидії рейдерству, що користується найвищим рівнем довіри серед професійної спільноти.

З метою визначення, який механізм користується довірою серед професійної спільноти, експертам будуть поставлені такі запитання:

1) Чи користувалися Ви одним із перелічених механізмів протидії рейдерству? Якщо Ви використовували більше одного інструмента, оцініть нижче кожен.

2) Чи вдалося вам досягти бажаного результату? Оцініть його за шкалою від 0 до 2, де:

- «0» – відсутність реакції на заяву зі сторони органів державної влади;
- «1» – бажаних результатів вдалося досягнути частково;
- «2» – бажаних результатів вдалося досягнути повністю.

3) Чи вважаєте ви розгляд вашої заяви органом державної влади неупередженим та об'єктивним? Оцініть за шкалою від 0 до 1, де:

- «0» – розгляд заяви мав ознаки упередженості та необ'єктивності;
- «1» – розгляд заяви був неупередженим та об'єктивним.

4) Чи вважаєте Ви рішення законним? Оцініть за шкалою від 0 до 1, де:

- «0» – ні;
- «1» – так.

5) Чи рекомендували б Ви іншим той чи інший механізм? Варіанти відповідей для кожного інструменту: «0» – ні; «1» – так.

За результатами опитування коефіцієнт для кожного елементу n обраховується як функція від чотирьох складових:

$$Per_n = f(Res_n; Prej_n; Leg_n; Rec_n)$$

Максимальна кількість балів для кожної процедури «5», що відображає найвищий ступінь довіри.

Таблиця 4.1 Підсумкова таблиця для оцінки експертної думки

	Суди	Колегія при Мін'юсті	Нацполіція
	1	2	3
(сума стовпців 1,2,3 = «1»)			
Результат звернення (середнє значення)(Results)			
Об'єктивність, упередженість (середнє значення)(Prejudgment)			
Законність (середнє значення) (legitimacy)			
Рекомендація (частка позитивних рекомендацій) (Recommendation)			

Визначені внаслідок опитування професійної спільноти значення коефіцієнта для доступних механізмів захисту від рейдерства:

Суди – «Х»;

Колегія при Мін'юсті – «Х»;

Національна поліція – «Х».

Максимальне значення другого Компонента дорівнює «2» та означає найвищий рівень ефективності роботи органів державної влади із протидії рейдерству. Специфікація результатів:

«0-0,1» – «дуже низька ефективність»;

«0,11-0,5» – «низька ефективність»;

«0,51-0,8» – «середня ефективність»;

«0,81-1» – «висока ефективність».

Компонент 2 розраховується у річному вимірі (січень-грудень).

Компонент 3 «Сприйняття рейдерства»

Для відображення настроїв у суспільстві у сфері рейдерства буде проведено опитування (Telegram бот), у якому респонденти даватимуть відповідь на одне запитання: Чи зросло в Україні рейдерство протягом останнього року?

На основі отриманих відповідей розраховано індекс *RaidPerception*:

$$RP = \frac{p}{n}$$

p – кількість позитивних відповідей, тобто рейдерства стало більше (positive answer);

n – кількість негативних відповідей, тобто рейдерства стало менше (negative answer);

Значення індексу понад 1 відобразатиме тренд до зростання рейдерства в Україні за оцінкою суспільства (наприклад, 1,1 відобразатиме зростання на 10%). Значення індексу менше за 1 відобразатиме зниження рейдерства відповідно (наприклад, 0,95 означатиме, що рейдерство знизилося на 5%).

Запропонований підхід дозволить покращити систему моніторингу рейдерства, адже враховуватиме поряд із кількісними даними суспільну думку, високочутливу до зміни трендів.